

DIRECTOR:
ALEXANDRU RUSU

ACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
— JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:

Șir garmond: 5 Lei. La
cărți repetate după
:: învoială. :: ::

Unirea

REDACTOR RESPONSABIL:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 180 Lei
Pe 6 luni . . . 90 Lei
Pentru străinătate 360 Lei
Numărul 350 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

O mică răfuială.

— In jurul învățământului religiei în școlile secundare —

de Dr. Nicolae Brînzeu.

„Unirea” s'a ocupat deja într'un prim-
col de primejdia, ce amenință învățământul
religiei în școlile secundare prin proiectul de
reformă al d-lui Petrovici, și putem spune, că
biserica ortodoxă — în special cea din
Blaj — a reacționat și reacționează în chip
brut în fața acestei primejdii. Nu putem însă
trece cu vederea unele manifestații de o
activitate bolnavă, ce s'au făcut și cu aceasta
legătură.

Ocupându-se de „reforma învățământului”
menționând primejdia, de a se avea pentru
studiu al religiunii numai 4 ore la săptămână,
președintele eparhiei ortodoxe din Cluj scrie: „In-
terzicându-se pe un preot și profesor unit, membru
al acestei comisii, pentru că a tolerat această
situație, a răspuns, că chestiunea nu-l mai
interesează, deoarece nu mai are copii de dat
la liceu”.

Aici se vede clar, că surata dela Cluj
nu este, că și în legătură cu pericolul, de
care e vorba, poate lovi în biserică unită. Dar
înșeală foarte. Admitem, că în comisie este
un membru unit, admitem și aceea, că acest
membru în conversațiile sale particulare mai
face și glume. Nu o va crede însă nime, că
într-o comisie, în care este un membru unit și
cei alții sunt ortodocși, ar putea să se afirme
mai vederile unitului. Mai știm apoi, că acel
membru unit nu reprezintă studiul religiunii,
ci acela al limbii germane. Religia e repre-
zentată printr'un cleric ortodox, care a fost
înțeles cu proiectul și când unitul a făcut
opoziție, i-s'a răspuns: Ce vrei mata, când re-
prezentantul oficial al bisericii e de acord?...

Intreg incidentul nici n'ar merita să ne
ocupăm de el, dacă n'ar arunca o lumină atât
de tristă asupra bieteii ortodoxii, religia no-
astră „dominantă”, care are pretenția să des-
tăruieze orice alt cult, căci, vezi Doamne, ea
e singura mântuitoare. Ea a păstrat intact
fletul neamului, ea e pavăza naționalității
și paladiul românismului, ea e toată nădejdea
viitorului nostru!...

Ce aberații! În realitate, cum spune re-
treatul V. Stroeescu, nu biserică ortodoxă a
fost mântuitoarea neamului, ci în *ciuda ei*
neamul s'a mântuit; în realitate, cum foarte
merit a expus-o cândva pâr. arhimandrit
Scriban, în statele ortodoxe biserică nu în-
carnă nimic, ea este „ca niște perne, cu cari
se joacă doar copiii, aruncându-le dintr'un
cârmă într'altul și întorcându-le fiecare cum
vrea”. „Aceste biserici vor cânta Te Deum-
uri, adică vor avea un rol decorativ și atâta”.
Și, ce-i mai mult: desființate fiind, în statele
ortodoxe, toate condițiile de viață indepen-

dentă și proprie misiunii ei, biserică, ca anexă
politică, nu poate decât să decadă, cum de
fapt, a decăzut biserică din regat. Căci politi-
cianismul, cum spune undeva d. N. Iorga,
toate le inficiază în România: „Nici un colț
de viață cinstită și liberă nu trebuie să scape
de suflarea lui otrăvită. Deci nici biserică. Au
infestat-o întâiu cu vlădici concubinari, cu
vlădici lacomi de bani, cu vlădici gata a șterge
talgerele la masa d-lui ministru de culte...”

Numai așa se poate, ca în România re-
ligia să fie considerată ca bură singur pentru
poporul neînvățat, nu însă și pentru învățați și
intelectuali. Numai așa s'a putut face, că în
România încă înainte se ștersese studiul reli-
giunii din clasele superioare, lăsând elementul
intelectual pradă ateismului și raționalismului.
Din acest element se recrutează apoi și mem-
brii clerului, și toți ceice răspund apoi de
viitorul bisericii.

În România — după pretenția unora —
se consideră de imposibil, ca să fie președinte
de consiliu, ori ministru al cultelor, un catolic;
dar ateist, liber cugetător, poate fi chiar pro-
fesor la teologie. Dovadă numirile mai noi,
ce s'au făcut la facultatea dela Chișinău. Do-
vadă însuși d. ministru Petrovici, dacă nu ne
înșelăm ateist declarat, care face acum reforma
învățământului.

Și ca cititorii noștri să aibă o icoană
deplină a situației, să știe, cum e prețuită
religia de către intelectualii din vechiul regat,
le atragem atențiunea asupra celor ce se pu-
blică în foiletonul de azi. Sunt rânduri, cari pe
noi, cari avem adevărata educație catolică, ne
umplu de groază, sunt adevărate blasfemii. Dar
ele marchează o situație, care e generală, și
de care ar avea să se ocupe mai serios biserică
ortodoxă română. Căci până nu se va schimba,
această situație va fi un veșnic rechizitoriu la
adresa ei și va fi o aspră înfruntare a acelor,
cari mai pretind, că ortodoxia a păstrat su-
fletul neamului și ea ar fi nădejdea viitorului
nostru!

Până atunci să amuțească toate glasurile,
cari mai pretind, că ne pot combate, sau vor
să ne chiar fericească și pe noi în cadrele
acelei sfinte ortodoxii!

De-ale Concordatului. În legătură cu
proiectul călătoriei din primăvară a Suveranilor
noștri la Roma, chestia Concordatului e pusă
din nou la ordinea zilei, anunțându-se chiar
că acordul dintre Vatican și guvernul român
ar fi definitiv și că el va fi ratificat cel mai
târziu pe la începutul lui 1927.

Din ceea ce s'a publicat în timpul din urmă

asupra lui, reținem și noi următoarele puncte
mai însemnate:

1. Cultul catolic și exercițiul lui se bu-
cură de cea mai deplină libertate pe întreg
teritoriul României.

2. Acestui cult i se recunoaște din partea
statului personalitatea juridică.

3. Organizația bisericii catolice se va îm-
părți după rit în provinciile de rit grec, latin
și armean. Provincia de ritul grec cu sediul
mitropolitan la Blaj va avea următoarele epi-
scopii sufragane: A Orăzii, Clujului, Lugojului
și a ținuturilor nordice, cu sediul la Baia-mare
ori Sighet. Provincia de rit latin va sta din
mitropolia dela București cu următoarele epi-
scopii sufragane: Iași, Alba-Iulia, Timișoara și
Satu-mare (care va fi unită cu cea din Oradea).

4. Numirea demnitarilor bisericești este
de atribuția Sf. Scaun, care nu poate însă
numi decât cetățeni români, a căror atitudine
să nu fie excepționată din partea guvernului
pe motive de stat. La intrarea în scaun epi-
scopii au să depună în mâinile regelui jură-
mântul de fidelitate.

5. Biserica are deplin drept de proprie-
tate, nu poate însă plasa averea sa în devize
străine. Se va crea un mare fond religios.

6. Fiecare eparhie își va avea Seminarul
și școala sa teologică, supusă exclusiv episco-
pului. În teologii va fi obligator studiul limbii
române. La universitatea din București se va
înființa o facultate de teologie catolică.

7. Biserica are dreptul să înființeze școli
primare și secundare, precum și școli normale,
asupra cărora statul nu va avea decât drep-
tul de control.

Dupăcum se vede, punctele acestea nu
cuprind nimic deosebit, încât este o adevărată
taină de ce ortodoxismul român ține să protesteze
— cum a făcut-o și acum de curând la un
congres din Timișoara — împotriva acestui
aranjament, care nu poate aduce statului nostru
decât avantajii.

**Din dosarul unui episcop al ortodoxiei
române.** Mai întâiu din parlament, iar acum
în urmă din sf. Sinod s'a deschis o anchetă
asupra vieții puțin arhieresti pe care o duce
episcopul Ghenadie al Buzăului, acuzat de ile-
galitate, samavolnicie și imoralitate.

Faptele necorecte ale acestui episcop au
ajuns de mult în publicitate, iar acum mai nou
— în urma discuției ce s'a urmat în sf. Sinod
— toate gazetele sunt pline de amănuntele
luate din dosarul lui. Așa bunăoară ziarul „Po-
litica” ocupându-se de plângerile maicei Olim-
piada Grigorescu scrie (în numărul dela 26
Noemvrie c.), următoarele: „Intr'una din zile,
pe când această maică însoțea pe stărița mă-
năstirii în vizitarea chiliailor, în una din acestea
episcopul Ghenadie, pretextând că are de vor-
bit ceva personal cu maica Olimpiada, a con-
cediat pe stăriță. Rămânând singur cu maica,
episcopul cu încântări erotice i-a cerut să și

despletească frumosul păr blond, spre a fi adevărată Magdalenă. Cele ce au urmat sunt lucruri ce nu se pot scrie". Și ziarul numit continuă astfel: „In acelaș sens se plâng și maicile Susana Vieru și Ambrozina Niculescu, cari în urma propunerilor de-a părăsi mânăstirea și de-a intra în serviciul personal al episcopului, în urma refuzului categoric au fost pângărite și amenințate cu escluderea din mânăstiri și împușcarea în cazul când purtarea lui bestială va fi destăinuită“.

Și acest episcop — ajuns unde este pentru temeuri de servicii politice — continuă a sta cu deplină autoritate în fruntea episcopiei Buzăului!

Cuvântul Sf. Sinod.

Biserica ortodoxă nu înțelege să secundeze năsbățiile dlui ministru al instrucțiunii.

Cel mai însemnat dintre obiectele puse în discuția recentei sesiuni extraordinare a sf. Sinod a fost incontestabil chestiunea învățământului religios din școlile secundare, privitor la care s'a adus o rezoluție din cele mai demne. Părțile ei mai însemnate sunt următoarele:

Religia nu poate lipsi dintre cunoștințele generale ce se predau în școală cu scopul de a da o concepție de viață viitorului cetățean, pentru că nici o știință nu poate inocula viitorului cetățean: simțul de datorie, jertfiera de sine și virtutea iubirii aproapei — fără de care o societate nu poate exista, — în măsura în care o face religia, care nefiind supusă fluctuațiilor omenești are caracterul dumnezeesc al veșniciei. Religia nu ascute numai inteligența, ci activează sentimentul și voința, făurind caractere cu facultăți sufletești armonice.

Religia creștină, în special, e cea mai sublimă filosofie aplicată la viață. Învățământul religiei creștine îmbină instrucțiunea cu educația, având ca pildă neîntrecută pe dumnezeescul educator: Hristos. De aceea toți pedagogii reformatori cari au recunoscut că școala pe lângă instrucțiune e datoare să facă și educație, au admis religia ca cel mai operant factor educator.

Biserica creștină are datoria impusă de

dumnezeescul ei întemeietor, de a învăța pe credincioșii săi adevărul divin, dela leagăn până la mormânt. În timpul vieții omenești intră și copilăria, timpul cel mai priincios pentru îndrumarea vieții. Tineretul școlar nu poate fi sustras fără mari pierderi morale dela învățământul religios sistematic organizat, precum se predă azi în școlile secundare.

Învățământul religios își are și el trecutul său, în decursul căruia s'au cristalizat anumite metode de predare, un program de învățământ, ținând seamă de preceptele generale pedagogice și psihologice ale tineretului. Reducerea actualelor ore de religie face imposibilă predarea sistematică a tuturor cunoștințelor ce formează complexul învățământul religios, iar suprimarea orelor de religie în cursul superior de liceu înseamnă a nu ținea seamă de evoluția tinerească a tineretului și a-l lăsa fără răspuns lămuritor, tocmai în epoca când sufletul său începe a fi preocupat de rostul său în lume și raportul său cu lumea și creatorul ei.

Ca orice reformă, așa și reforma învățământului secundar proiectată de ancheta ministerului instrucțiunii, trebuie să aibă în vedere individualitatea poporului căruia i-se adresează, precum și necesitățile sociale ale epocii. Ori reforma proiectată, cu reducerea respectivă și suprimarea învățământului religios din școlile secundare, nu corespunde nici caracterului adânc religios al poporului românesc, nici necesității sociale de a asana cu toate mijloacele operante criza morală din epoca noastră.

Din toate aceste considerațiuni sf. Sinod consideră reforma proiectată relativ la reducerea orelor de religie în învățământul secundar ca o știrbire a drepturilor câștigate ale bisericii în învățământul de stat și ca o primejdie a educației creștinești a viitorilor cetățeni, și va lupta cu toate armele legale împotriva înfăptuirii acelei reforme.

În consecință, Sf. Sinod roagă pe d. ministru al instrucțiunii, ca la redactarea definitivă a proiectului de lege pentru reforma învățământului religios, să aibă în vedere motivele invocate mai sus, menținând

în programa învățământului secundar câte două ore pe săptămână în fiecare clasă pentru studiul religiunii, iar între materiile de învățământ, religiei să i-se dea locul de frunte.

Bucuria eparhiei gherlane

— Credincioșii din Ilba au revenit cu totul la matcă.

În fruntea numărului dela 15 Noemvrie a „Cuvântului creștin“, Preasfințitul Gherlei înșirând cele sfântiri de biserică săvârșite în luna din urmă (Ilba, Rusul de jos, Lucăcești, Ilișna, Iapa și capela liceului din Sighet), ține să sporească bucuria credincioșilor cu următoarele constatări deosebit de mângâitoare:

Văzând cu ochii puternicele pulsații de viață, manifestate în strălucitele opere de credință, sufletul meu plin de mângâieri fără număr a dat laudă Domnului, în sfânta îmbrățișare sufletească a fraților mei împreună lucrători în viaa Domnului, cari au ținut să participe în număr mare la acele praznice ale credinței, a miilor de credincioși, cari au alergat din mari depărtări la stîntirea altarelor Domnului pentru a lua har și binecuvântare.

Am avut fericirea a vedea un trup și un suflet, biserica Domnului viie și însuflețită în cununându-se aceste mângâieri cu împăcare sufletelor credincioase din Ilba, turburate clipă de ispita sămănătorilor de neghină, a fâgăduielilor deșarte. S'a ridicat falnică și împodobită biserica din Ilba, rodul credinței vii, jertfitoare, ajutând la biruința sufletului sbiciuit de ispita. Azi sunt cu toții un suflet. Așa s'a sfîntit biserica din Ilba: sufletul și roada sufletului.

Așa s'au sfîntit și celelalte sfinte altare ale Domnului, operând Domnul ca un atotputernic cu lumina darului său preasfânt.

Bucurați-Vă Fraților, iarăși Vă zic bucurați-Vă: Domnul este aproape.

Filosofia, pivotul învățământului secundar. Apropos de înlocuirea religiei din învățământul secundar cu „studiul de concentrare“ a filosofiei, păreriile unui bun profesor de filosofie se rezumă în numărul dela 1

Foița „Unirii“

In ziua de cuminecătură.

Fragment din „Amintirile unui băiat de familie“.

Reproducem din broșura cu titlul de mai sus (Biblioteca „Dimineața“ Nr. 33) fragmentul ce urmează, din bucată intitulată „In ziua de cuminecătură“. Autorul Ioan Petrovici (actualul ministru al instrucțiunii?) ne dă în aceasta bucată starea sufletească, ce o poate avea, în internatele lor, un elev, în ziua de cuminecătură. Cele mai sguuitoare momente din viața omului sunt redată aici cu atâta cinism, încât te revoltă. Ar trebui să cerem scuze cititorilor noștri pentru că reproducem pe coloanele ziarului nostru asemenea lucruri, dar o facem, pentru a pune în evidență pentru cei ce nu sunt în curent încă cu chestia: Că România abia de acum înainte urmează să fie încreștinată. Religia ortodoxă n'a făcut până acum, decât să lase să înflorească, cel mai sălbatic păgânism. Vai de tineretul crescut în acest spirit!

În piesa „In ziua de cuminecătură“, autorul expune, cum odată ca elev, prima săptămână de Păresemi a petrecut-o în infirmeria internatului. Boala a fost mai mult simulată, dar a făcut-o și din motivul, ca să scape de mâncările de post, pentru că, potrivit unei tradiții, săptămâna aceasta elevii posteau, ca să se grijească în prima Duminecă. „Bolnavii însă erau oficialmente scutiți, dându-li-se mâncare din cazanul pedagogilor, cărora li-se gătea tot de dulce“. Sâmbătă după masă urma spovedania. Nici un fel de pregătire. Elevii ies pe Calea Victoriei la plimbare. Acolo îl

găsim pe autor, cu camarazii săi. Celelalte le spune însuși pe cum urmează:

Încet mica noastră ceată și-a rărit rândurile — fiecare camarad având interese și socotelile sale personale — și într'un târziu m'am pomenit singur în valurile de lume necunoscută. Mi-am scotocit pungă, de cele mai multe ori anemică, și asigurat într'o anume măsură, am pășit pe ușa unui local care reprezenta o mare noutate: Un bar-automat, cu două rânduri de clopote de sticlă care cuprindeau mezelicuri alese și-ți aruncau în palmă o tartină după ce introduceai o monedă într'un loc indicat. O raită cu ochii asupra tuturor bunătăților, m'a fixat la ruleta bucaților de șvaițer, unde am vârit zece centime... Am mestecat cu deliciu bucată cōzută, gândindu-mă satanic și la păcatul — pe care îl săvârșisem cu bună știință — de-a mânca de dulce în preajma spovedaniei și după ce părăsisem odaia de bolnav. Strecurarea altor zece centime mi-a umplut cristelul unui păhăruț, cu vin de culoarea chilimbarului, cu care mi-am complectat ospățul. După aceasta am luat satisfacut drumul internatului, traversând grădina Cișmigiuului, unde lacul rechemat la viață, răsfrângea bolțile de sânge ale sfîntitului...

— Du-te repede că ți-a trecut rândul!

— Ei!

— A început cu clasa a șaptea și-acum trebuie să fi ajuns la a cincea.

Colegul care mă înștiința de sosirea preotului, adăogă zâmbind:

— Du-te că rămâi nespovedit.

Fără să mă precipit, mi-am atârnat de cuiu mantaua și chipiul, și am intrat în cancelarie. Făcea tocmai o scurtă pauză taica părinților, asudat de prea multă treabă anostă și monotona... I-am îngănat o scuză pentru întârziere și după ce mi-am spus numele și clasa a început să mă caute în catalog. Apoi, cu aerul unuia care învârtește o cheie, a slobozit un ropot de întrebări-tip, la cari tot dânsul răspundea în locul meu, fiindcă nu-mi da răgaz să articulez nici o silabă.

— Iancule tată ai părinți? Da. I-ascultă. Da. Te 'nchini seara și dimineața? Da. Ai postat săptămâna asta? Da...

De data aceasta îl opresc hotărît, spunându-i pe un ton neted și tăios:

— N'am postit, am mâncat numai de dulce.

— Cum, cum Iancule?

— Am mâncat carne.

— Pentru-ce?

— Am fost bolnav, la infirmerie.

— A! reluă preotul împăcat cusine, dacă ai fost bolnav Dumnezeu te iartă.

— Să vedeți însă părinte, adăogai eu pe-un ton sfidător. Din infirmerie am ieșit la prânz și totuși acum o oră m'am spurcat cu bucată de șvaițer în oraș.

— Rău ai făcut Iancule, spuse popa pe gânduri... dar... pentru o bucată de șvaițer n'ai să pierzi împărtașania. Uite, să faci zece mătâni de seară la culcare... și cu asta o să

Noemvrie c. al ziarului „Cuvântul“ pe cum urmează:

„Filosofia obiect de concentrare! Ce e aia, filosofia? Care filosofie? A mea, a ta, a cui? Sau se va decreta o filosofie oficială? (Dar dacă nu credem în ea?). Și care anume? Aud de o filosofie idealistă și teistă. Nu prea înțeleg. Tot teismul e funciamente realist. Așa a fost de când lumea. Ori nu ne mai înțelegem în cuvinte? Să zicem că ni-se dă odată cu programul și un manual obligator. Ce mă fac cu copiii? Ei judecă; și judecata lor sburdă. La 16 ani elevul este un animal pasionat de operațiile antitetice.

„Și pe urmă: cum va da filosofie unitatea asta a învățământului? Ce e aia, filosofia obiect de concentrare? Iartă-mă; eu am rămas în provincie; tu ești la București; poate că afli mai multe. Lămurește-mă și pe mine, rogu-te...”

La aceste nedumeriri, cel ce ni-le comunică n'a știut să răspundă, lăsând treaba în grija „comisiei programelor“.

Să așteptăm deci lămuririle ei.

Știri mărunte.

Personale. *Nădejile exprimate în ultimul număr privitor la înapoierea I. Preasfinției Sale pâr. mitropolit Vasile sunt pe cale de-a se împlini: Măine, Duminică, între orele 12—1 I. Preasfinția Sa va sosi dela Cluj cu automobilul. Din acest prilej Blaful întreg va îmbrăca haina de sărbătoare, iar clopotele catedralei și a tuturor bisericilor din Blaj și jur vor vesti până departe bucuria curată pe care ne-a hărăzit-o prevedința divină. — Intru mulți ani Stăpâne!*

— P. Ven. Ordinariat de Gherla a numit pe pâr. Emil Bran arhidiacon și vicar al Silvaniei, pe pâr. Alimpu Coste protopop al Valcăului, pe pâr. Dr. Titus Malaiu profesor titular la catedra de teologie morală și pastorală, pe pâr. Victor Traian Pop adm. local la Suarăș, iar pe pâr. Ioan Văleanu adm. parohial la Figa.

— Acelaș a dat titlul de *protopopi onorari*

fiu iertat pentru brânza ceia blestemată. Ia stai jos să-ți cetesc.

Am ingenunchiat, m'am pomenit pe cap cu patrafirul și vre-o două minute am ascultat o indescifrabilă bombăneală, din care n'am prins decât două expresii: „Robul tău Iancu“ și „Amin“.

Seara am povestit colegilor întâmplarea, făcând un haz nebun de penitența care mi-se dăduse și imbrățișând în acelaș dispreț superior toate prescripțiile bisericii, din vârful unor convingeri atee, care alcătuiesc în genere suprema sinteză a învățământului liceal.

Noaptea am dormit adânc, fără bineînțeles să execut cele zece mătăanii, nici măcar în vis...

A doua zi de dimineață cerul era acoperit cu neguri. Nu era însă frig. Ne-am strins în curtea internatului și am pornit pe două rânduri, suind strada Știrbei-Vodă, spre biserica Schitu-Măgureanu. Ajunși acolo am înaintat numai câțiva pași înăuntru, rămânând cu vreo alți doi cămărași, aproape de ușa bisericii, hotărâți de data asta să nu ne atingem de împărtașanie și a nu ne încovoia înaintea superstiției. Când ne-am dat seama că serviciul are să dureze și că e chestie de-o oră-două, ne-am înțeles din ochi și am tulit-o binișor afară.

Norii se mai subțiaseră, lăsând să se străvadă un soare mat și albicios. Pașii ni s'au îndreptat singuri către poarta Cișmigiului vecin. Aveam răgaz să facem o plimbare fără să se observe lipsa noastră...

Lângă grota grădinii erau băncile neocu-

și dreptul de-a purta brău roșu următorilor preoți binemeritați: *Valer Deac* din Ilișua, *Pompeiu Făgărășan* din Rusul de Jos, *Paul Sailaghi*, profesor de religie în Sighet și *Iosif Mureșan*, paroh în Peatra. Alți 38 de preoți au fost promovați de parohi.

O desmințire. Ziarul „Biruința“ din Cluj publică de curând următoarele șire: „In revista *Renașterea* se afirmă că un membru preot unit al comisiei delegate pentru elaborarea proiectului noiei legi a învățământului secundar ar fi declarat că nu-l interesează chestia studiului religiei, nemai având copii de școală secundară. Singurul preot unit al comisiei este d. Octavian Prie, vicepreședintele Camerei. Interesându-ne la dsa asupra celor afirmate de *Renașterea*, am fost autorizați să dăm cea mai categorică desmințire. Nici odată dsa n'a făcut astfel de declarații. — In legătură cu cele ce publicăm în fruntea acestui număr, am crezut că e bine să dăm și noi această desmințire.

Intoarcerea M. S. Regina. Gazetele anunță, că chemată grabnic în țară printr'o telegramă a președintelui de Consiliu, d. general Averescu, M. Sa Regina s'a imbarcat Miercuria trecută și că pe Vinerea viitoare, la 3 Decemvrie c. are să sosească în țară. In drum e vorba să se oprească pentru o zi la Paris, probabil spre a mai lua odată contact cu fostul principe de Coroană Carol, a cărui renunțare dela 4 Ianuarie 1926 agită în timpul din urmă — in legătură cu boala M. Sale Regelui — foarte mult opinia publică a țării.

Locale. Duminica viitoare, a săptămânei a zecea după Înălțarea sf. Cruci, va predica în catedrală pâr. Dr. Augustin Tatar, profesor la Academia de teologie.

— Săpăturile făcute, afirmative mai mult de încercare, cari au umplut de gropi *singura grădină publică a orașului nostru*, arată că primăria tot n'a renunțat la ideea bizară de-a plasa biserica ortodoxă pe coasta absolut improprie unei clădiri a acestei grădini. Nu știm cine forțează acest lucru și a cui interese ar fi servite prin așezarea numitei biserici în această alee, știm însă că cetățenii Blajului, cari nu-i iertat să poată fi la discreția cutărui consilier prepo-

pate. Ne-am instalat pe una din ele, continuând destăinuirile. Nici n'am băgat de seamă, că după sosirea noastră se asezase pe o bancă vecină o bălăioară tină, de și poate mai vârstnică decât noi. Era singură-singurică și fără să-ți ia ochii de frumoasă, avea un chip destul de dragălaș și mici piciorușe încălțate elegant. Cei doi colegi, de cum au observat-o au început să-i servească reflecții pipărate și grosolanii erotice. Mi-a părut că este sincer măhnită și atunci le-am spus c'un ton aproape de poruncă:

— Lăsa-ți-o oamenilor în pace!

După câteva momente dânsa a fost în picioare, s'a uitat cu desgust către cei doi vinovați, iar atunci când a trecut prin dreptul meu, mi-a șoptit — da, da, nu m'a înșelat auzul: — „Vino după mine!“

Am rămas zăpăcit ș'o clipă n'am știut ce să fac. Mai avusesem și altă dată prilejuri asemănătoare, dar, cu toată forfoteala instinctelor, simțeam prea strâns lanțurile unui trecut de neprihănire, și astfel am șovăit întotdeauna. Dar acuma parcă eram altul. Trăiam o zi revoluționară, în care rupsesem pe față cu ritualul mecanic al unei credințe părăsite. Această fudulă răsvrătire trebuie să fi dislocat verigele tuturor tradițiilor, a tuturor robiilor și mă simțeam cuprins puternic de patima începuturilor noi. Și pe când sirena, care mă chemase se depărta agale, cu pasul cuiva care așteaptă pe cineva din urmă, mi-am plantat frumuseț tovarășii, plecând ca un hipnotizat...

tent, au datoriat de-a protesta cotra instrăinării plănuite.

— Pe lângă școala primară de stat s'a deschis anul acesta și o *grădină de copii*, care numără peste 70 elevi. Conducerea ei s'a încredințat dșoarei Darvas.

Loteria Reuniunii „sfânta Maria“ a femeilor Române greco-catolice din Cluj anunță, că la tragerea loteriei din 15 Noemvrie 1926, următoarele numere au câștigat: 18.836 — un covor hasarabean cu pătrate, 14.546 — un covor basarabean verde, 20.989 un tablou de Demian, 16.225 — un tablou de Capidan, 37.575 — un tablou de Al. Popp, 13.033 — un covor carac, 26.086 — un covor siras, 6.205 — un tractor, 4.642 — un automobil, 617 — una mașină de cusut. — Deținătorii acestor numere sunt rugați a-și ridica obiectele câștigate în cursul alor 3 luni dela data tragerii, altcum i-și vor pierde dreptul de proprietate. — Obiectele se ridică contra lozului câștigător. —

† **Pâr. Andreia Pop**, preot în Satumic (eparhia Orăzii), s'a stins la 11 Noemvrie c. în anul 40 al etății și 14 al preoției sale cinstite. — Odihnească în pace!

† **Emilian Marinescu**, teolog de anul III la Academia din Blaj, s'a stins în Porumbacul de jos la 20 Noemvrie c., având abia 22 ani. La înmormântare a participat, în frunte cu rectorul Academiei, o delegație mai însemnată a colegilor săi. — Fie-i partea cu dreptii!

Lucreția Boeriu n. Totoian, soția preotului nostru din Lechința de Mureș (arhidieceză), s'a stins la 17 Noemvrie, în etate de 60 ani. O deplâng numeroase rudenii. — Odihnească în pace!

† **Eleonora Stroia n. Luca**, soția preotului nostru din Ighiu (arhidieceză) s'a stins la 16 Noemvrie c. în anul 27 al etății, lăsând în urmă-i pe soțul nemângăiat și 4 orfani minoreni. — Fie-i partea cu dreptii!

De-ale Astei. Ni-se cere publicarea următoarelor șire: „Pentru reorganizarea despărțământului Luduș al Astei, conform noilor statute, prin aceasta toți membrii și binevoitorii ei sunt convocați la adunarea generală ce se va ținea la 1 Dec. 1926 ora 2 p. m. în localul școlii primare de stat. — Tot atunci se va face și comemorarea zilei de 1 Decemvrie. — *Enea P. Bota*, directorul desp.“

Telefonul „Unirii“

„Legea Românească“. Oradea. Luând act de recitificările ce faceți doctrinei despre infalibilitate a dlui Nae Ionescu, suntem curioși să vedem dacă dsa înțeleg să Vă primească teoria și dacă are ceva de spus privitor la excluderea lui dintre ceice au dreptul de-a vorbi în numele ortodoxiei integrale. Noi l-am socotit ortodox, — dar dacă nu este, va înțelege, sperăm, și dsa că nu are dreptul să se mai ocupe de promovarea intereselor acestei biserici.

„Biserica și școala“. Arad. Dacă spuneți, că în eparhia Aradului nu s'a înființat de curând nici o parohie ortodoxă cu mai puțin de 300 suflete, veți fi având dreptate. Dar asta nu înseamnă, că în celelalte eparhii ortodoxe, și cu deosebire în eparhia „misionară“ a Clujului, nu s'au fabricat cu duimul atari parohii. Avem în privința aceasta date absolut autentice, și îndatăce frații preoți ne vor ajuta să le completăm, o să Vă punem și pe Dvoastră în curent cu existența acestora. — Cât privește apoi legea fizică despre „gravitarea corpurilor mici spre cele mari“, o cunoaștem și noi, găsim în ea un nou motiv de-a crede că micul păruaș al ortodoxiei române va trebui să revină cu timpul la alvia largă și atât de primitoare a marelui fluviu care se cheamă biserica universală a Romei papale. — Aici da, suntem și noi „in asentimentul“ Dvoastră.

„Biruința“. Cluj. Citind în numărul DV. dela 20 Noemvrie c. noile ieșiri specific țărănești ale celuiice V-a mai onorat odată cu prețioasa lui colaborare „rustică“ (noi i-am zis atunci, mult mai potrivit: „dela ușa cortului“), ne miră un singur lucru: Cum ați ajuns la ideea curioasă de-a publica inepțiile acestui rustic „coreograf“ sub titlul „viața politică“. Politica este, ce-i drept, și ea un dans destul de puțin moral, dar tot n'a ajuns încă la nivelul până unde se coborâse mai deunăzi saltimbancul Dvoastră colaborator.

„Renașterea“. Cluj. Cele 15 (?) milioane de ortodocși români să-și ridice catedrale câte vreau, acolo unde sunt stăpâni și acasă. Și dacă statul înțelege să le ajute acolo, este în dreptul lui să o facă. In cazul acesta avem însă și noi dreptul de-a cere, ca acolo unde noi suntem stăpâni și acasă — și la Cluj suntem — să ne arate în temeiul „egalei protecțiuni“, aceeași considerație. — Cele scrise în legătură cu darul Romei nu trebuiau deci să Vă scoată spume la gură.

C. Recea. Fiindcă pe anul 1925 abonamentul n'a fost achitat din suma trimisă numai 50 Lei am trecut pe anul curent. Pentru completarea abonamentului până la 31 XII 1926 mai trimiteți 130 Lei.

N. Zăbrani. Am primit 200 Lei. Pentru achitarea restanței până la 15 XI 1926 Vă rugăm să mai trimiteți încă 110 Lei. Trimiterea ziarului la Tuștea am sistat-o.

La Zăbrani abonamentul e achitat până la finea anului curent.

Oficiul parohial. Rebrisoara. Abonamentul pe anul curent fiind achitat, suma trimisă am trecut-o în contul abonamentului de pe anul viitor.

Parohia română unită. Balinț. Chităm primirea sumei de Lei 200.

B. Orașul nou. Am primit 50 Lei. Achitat până la 31 XII 1926.

Oficiul parohial. Odești. Confirmăm primirea sumei de Lei 310.

B. Potâu. Primit 105 Lei. Achitat până la 31 XII 1926.

P. Sătmărel. Am primit suma trimisă.

MINISTERUL JUSTIȚIEI

COMISIUNEA DE NATURALIZĂRI

Conform art. 23 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelor care ar voi să facă vre-o întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din sisa lege.

Domnule Președinte,

În 1923 am venit în Blaj, chemat de I. P. S. Mitropolitul de Alba Iulia și Făgăraș ca profesor de limba franceză la liceul de băieți „Sf. Vasile”. În anul trecut am deschis un internat pentru elevi de liceu săraci și exclusiv români. Fiindcă asemenea toate interesele mele sunt în România, am onoare a vă ruga să binevoiți a-mi acorda naturalizarea în Statul român și dispensa de stagiu.

Alături rugării mele următoarele acte: 1) act de renunțare la cetățenia franceză, 2) act de naștere, 3) cert. dela judecătoria mixtă din Blaj cumcă n'am fost pedepsit, 4) certificat de moralitate eliberat de primăria din Blaj, 5) cert. dela primăria orașului Blaj cumcă am plătit toate impozitele către Stat, județ și comună, 6) certificat oficial de serviciu.

Blaj, 5 Ianuarie 1926.

Evrard E. Iosif.

Cărți bisericești.

	Lei.
Apostolul, sau faptele și epistolele ss. Apostoli f. 4., leg. cu călcăiu de piele . . .	375—
Evangelia dela s. liturgie și inserat din ziua întâie a învierii Domnului Hristos, în 7 limbi,	—
Euhologiu, leg. în pânză	260—
Orologer leg. în pânză	260—
Octoih mic, 80 leg. simplu	—
Srtajnic, în lucrare	—
Pentecostar mic, 80 leg. simplu	75—
Octoih și Pentecostar, legat într'una	—
Prohodul Domnului, Nostru Isus Hristos	10—
Antologion sau Mineiul, care cuprinde în sine slujbele dumnezeieștilor sărbători:	—
Tomul I. leg. cu călcăiu de piele	780—
Tomul II. III. leg. » » » »	1100—
Evangelia. leg. cu călcăiu de piele	550—

Cărți pentru cateheză.

Școlile primare.

Micul catehism cu elementele biblice cl. I—II	10—
atehism pentru clasa III—VI. primară	25—
Istoria biblică	20—
Liturgică pentru clasa V. și VI. a școlii primare	15—
Istoria bisericească pentru cl. V. VI-a școlii primare	10—

Librăria Seminarului, Blaj.

Cărțile fără prețuri sunt în lucrare.

Atențiune

Fabrică românească de clopote din cel mai bun material

Turnătorie de fier și metal

19-2 (120)

Primește orice comandă pentru turnat după model sau după obiecte, piese de motoare, mori, mașini etc. până la 2000 kgr. greutate bucată.

Cumpără tuciu vechiă și aram veche în orice cantitate.

VASILE HOZA

SIBIU Str. Lungă 34.

„Unirea“

nu-i iertat să lipsească de pe masa nici unui bun
o o o creștin. o o o

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia ca: Zefire, Delenuri, Satinuri, Bașmale etc., precum și odăjdii bisericești: Vestminte și Prapori din cele mai bune stoffe elvețiene, apoi Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de prapori cu prețuri convenabile.

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va convinge de prețurile mele.

SIBIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.

(97) 43—52

MAȘINA DE VORBIT „MELODION“

este cea mai bună și cea mai ieftină

Mare depozit de PLACI DE ARTA ȘI DANS

J. T R I S K A Cluj

1-2 (566)

str. Șaguna 14.

REPREZENTANȚA pentru anumite orașe mai disponibilă.

Altoi de pomi

și

Altoi de vițe de vie

cu prețurile cele mai convenabile se pot asigura și procura la

TRANSYLVANIA

pepluieră de viață

(165) 6—6

AIUD

Catalog gratuit.

Atragem atențiunea veneratului Cler asupra societății

„BELGO-ROMANA“

cel mai solid institut de asigurări și reasigurări în România. Asigurări contra focului, cu cel mai redus tarif (în afară de cartel). În relațiune contractuală cu Episcopia Lugojului. Din premiul asigurațiilor în parohie 10% spre scopurile parohiei (în dieceza Lugojului, fondului diecezan). Asigurări pe viață, tipurile cele mai avantajoase și moderne!

DIRECȚIUNEA GENERALĂ: București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ: Timișoara, Bul. Regina Maria No. 6.

(167) 18—24

Turnătorie de clopote și metal

SCHIEB & KAUNTZ

SIBIU Str. Gării 15.

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războin, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale.

(205) 13—52

Cereți

„Calendarul dela Blaj“